

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 18036-07-20 לב נ' דיצי

בפני כבוד השופט מאזן דאוד

יובל לב

המבקש

נגד

שירן דיצי

המשיבה

פסק - דין

1

2

3

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית משפט לתביעות קטנות קריות (כב' הרשמת הבכירה יונת הברפלד אברהם), מיום 24.6.2020, במסגרתו דחה בית משפט קמא תביעת המבקש לקבלת פיצוי בגין קבלת דואר ספאם שנשלח על ידי המשיבה, תביעה מכוח סעיף 30 א לחוק התקשורת (בזק ושירותים), תשמ"ב-1982 (להלן: "חוק התקשורת").

7

8

רקע וטענות הצדדים;

9

2. המבקש הינו הבעלים של שלוש תיבות דואר אלקטרוני (כמפורט בסעיף 1 לכתב התביעה), והמשיבה עוסקת בתחום שוק ההון ומפעילה אתר אינטרנט עסקי בתחום זה.

12

3. התובע הגיש בפני בית משפט קמא כתב תביעה כנגד המשיבה על סך 4,000 ₪ בעקבות 4 הודעות דוא"ל שנשלחו ל – 3 כתובות הדואר שבבעלות המבקש. במסגרת התביעה טען שמדובר בדברי פרסומת, שנשלחו אליו ללא הסכמתו וללא כל היכרות מוקדמת וזאת בניגוד להוראת סעיף 30 א לחוק התקשורת.

17

4. בית משפט קמא, לאחר ששמע את הצדדים, קבע עובדתית כי המשיבה שלחה הודעה בודדת לכל כתובת מייל, ולאחר קבלת ההודעות ביקש המבקש להסירו ובקשתו התקבלה. כעולה מפסק דינו של בית משפט קמא, אכן בית משפט קמא קבע כממצא עובדתי שההודעות שנשלחו על ידי המשיבה למבקש היו הודעות פרסומיות וכי לא הוכח בפני בית משפט קמא כי המבקש נתן את הסכמתו לקבלת הודעות פרסומת מהמשיבה.

22

5. בית משפט קמא קבע כי סעיף 30 א (1) לחוק התקשורת קובע שבית המשפט רשאי לפסוק בשל הפרת הוראות החוק פיצוי שאינו תלוי בנזק, וכי מדובר בהוראה שמעניקה שיקול דעת

25

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 18036-07-20 לב נ' דיצי

- 1 לבית המשפט, אם בכלל להורות על פיצוי בהתגבשותה של עילה על פי הוראות החוק. בית
2 משפט קמא הפנה לפסיקה אשר פירשה את סעיף 30 א (י)(1) כסעיף שאין בו חובה לפסוק
3 פיצוי, הכל לפי נסיבות המקרה ושיקול דעת בית המשפט. עוד הפנה בית משפט קמא לפסק
4 דינו של בית המשפט המחוזי ברת"ק (ת"א) 33695-07-18 זיו אנג'ל נ' מ. א. ג. פרוייקטים
5 ויזמות בע"מ במסגרתו נקבע: "מלשון סעיף 30 א (י)(1) עולה ברורות כי המחוקק לא חייב
6 את בית המשפט בפסיקת הפיצוי אלא הותיר זאת לשיקול דעתו. במקרים מתאימים, בית
7 משפט ראשי שלא לפסוק פיצוי אם הוא מגיע למסקנה שאין הצדקה לפסיקת הפיצוי
8 כמבוקש".
9
- 10 6. משבא בית משפט קמא ליישם את קביעתו הנורמטיבית, כאמור לעיל, מצא כי חלק
11 מהשיקולים אם בכלל לפסוק פיצוי, מתבסס על מספר ההודעות שנשלחו והאם המבקש
12 הוסר מרשימת המשלוח לאחר שביקש זאת. בשקלול הנתונים מצא בית משפט קמא כי
13 במקרה זה המבקש אינו זכאי לפיצוי כלל וזאת נוכח מספר ההודעות, הסרתו מיד לאחר
14 כל פנייה להסרה, וכי התרשמות בית משפט שהמשיבה שומרת חוק, התנצלה והסירה את
15 המבקש מרשימת התפוצה ובשל העובדה כי מדובר בתובע שהגיש מספר רב של תביעות
16 למימוש זכויותיו עקב קבלת דואר ספאם ובשל היקף ההפרה שהוא היקף מצומצם מאוד.
17 עוד קבע בית משפט קמא כי לא נגרם לתובע נזק ובשל כך דחה את התביעה תוך כדי קביעה
18 שהתובע לא זכאי לפיצוי.
19
- 20 7. המבקש מיאן להשלים עם פסק דינו של בית משפט קמא והגיש את בקשת הערעור שלפנינו.
21 לטענתו שגה בית משפט קמא בכך שדחה את התביעה על אף שקבע שהתקיימה
22 הפרה לפי סעיף 30 א לחוק התקשורת וכי השיקולים שהובאו על ידו, לדחיית התביעה, הם
23 שיקולים שבית המשפט מחויב לשקול במסגרת הדיון בקביעת שיעור הפיצוי בגין הפרת
24 חוק התקשורת וכי השיקולים המנויים בסעיף 30א(י)(3) לחוק התקשורת הם שיקולים
25 באשר לשיעור הפיצוי, במסגרת קבלת התביעה, ולא לקביעה שהמבקש אינו זכאי לפיצוי.
26
- 27 8. לטענת המבקש, בית משפט קמא ערבב מין שבאינו מינו ולא דק פורתא בין מתחם שיקול
28 הדעת הנתון לו לעניין קבלת או דחיית התביעה לבין השיקולים שיש לשקול במסגרת גובה
29 הפיצוי. במקרנו ובהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, שלילת הפיצוי תלויה בנסיבות
30 חריגות ונדירות העשויות להצדיק הימנעות מפסיקת פיצוי לתובע שהוכיח את תביעתו,
31 ואין זה המקרה שלפנינו, בפרט שנימוקי בית המשפט, הם נימוקים המבוססים על הוראת
32 סעיף 30א(י)(3) לחוק התקשורת, וכבר נקבע שאלה שיקולים בקביעת שיעור הפיצוי ולא
33 לדחיית התובענה.
34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 18036-07-20 לב נ' דיצי

9. שגה בית משפט קמא, לטענת המבקש, בהיטלו נטל בלתי אפשרי להוכיח כי מעולם לא נתן הסכמה לקבלת הפרסום. בית משפט קמא קבע שמדובר במשיבה תמות לב, ללא מסד עובדתי מניח את הדעת, ובפרט, כאשר קבע שהמשיבה שלחה בטעות דבר דואר מתוך הבנה כי המבקש ביקש זאת, וזאת מבלי שהניחה מסד עובדתי ראוי לגבי עצם פניית המבקש אל המשיבה, קביעתו של בית משפט קמא מקפל בתוכה הנחה לפיה הנטל מוטל על המבקש, שעה שבפועל הנטל מוטל על שכמה של המשיבה.
10. לטענת המבקש, שגה בית משפט קמא כאשר קבע כי לא היה מקום להגשת התביעה בהתחשב בהיקף ההפרה וזאת בשל העובדה כי על פי הפסיקה אין צורך בהודעות מרובות וגם הודעת פרסום בודדת - וראשונה, שנשלחה בהיעדר הסכמה, מראש ובכתב, מזכה היא בפיצוי על פי הוראות הדין; לפי העובדות שהונחו לפתחו של בית משפט קמא, טען המבקש שמדובר ב- 4 הודעות ולכן לא ניתן לטעון שמדובר בהיקף הפרה מזערי, קביעה שאינה מעוגנת בעובדות המקרה, כפי שהונחו בפתחו של בית משפט קמא.
11. עוד טען המבקש כי בית משפט קמא שגה בעת ששלל מהמבקש פיצוי מן הטעם שלא נגרם לו נזק, שעה שמדובר בעתירה לקבלת פיצוי ללא הוכחת נזק. מה עוד, שלפי הוראות החוק והפסיקה, עצם משלוח דברי פרסומת גורם לטרדה, טרחה ולאי נוחות אצל מקבליהם, ולגבי הצורך להוכחת נזק, קיימת עילה עצמאית ונפרדת לפסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק.
12. מכל האמור סבר המבקש כי זה המקרה להתערב בפסק דינו של בית משפט קמא מאחר ומדובר בטעות משפטית בולטת המחייבת את התערבותו של בית משפט זה.
13. המשיבה ביקשה לדחות את בקשת רשות הערעור וסומכת את ידה על פסק דינו המנומק של בית משפט קמא, ולטענתה לא קיימת כל עילה להתערב בפסק דין זה.
- דיון;**
14. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור, בתגובת המשיבה לבקשה ובתיק בית משפט קמא, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להתקבל, דן בבקשה כערעור, והערעור מתקבל.
15. רבות כבר נכתב על מטרת הקמתו של בית משפט לתביעות קטנות, אשר נועד לשמש כערכאה בה מתקיימים הליכים פשוטים, זולים ומהירים. על רקע תכלית זו, נקבע בפסיקה, כי אמות המידה למתן רשות ערעור על פסק דין של בית משפט לתביעות קטנות, הן מחמירות במיוחד. רשות ערעור במקרה כזה תינתן רק במקרים חריגים ביותר, בהם נפל פגם מהותי הדורש את התערבותה של ערכאת הערעור. ראו לעניין זה: רע"א 5623/18

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 20-07-18036 לב נ' דיצי

- 1 עיריית ירושלים נ' מור (9/8/18) סעיף 6, רע"א 1196/15 צח בר נ' פורטל (18/3/15) ורע"א
2 7535/16 דהרי נ' לדרמן (26/12/16).
3
4 16. בשנים האחרונות הוגשו לא מעט תביעות מכוח חוק התקשורת ובפרט מכוח סעיף 30 א
5 לחוק, זאת על רקע התפשטות תופעת הספאם, אשר הפכה למטרד ציבורי רחב היקף (ראו
6 לעניין זה רע"א 1954/14 אילן חזני נ' שמעון הנגבי (4.8.14). לצורך מגורה של התופעה,
7 הוסיף המחוקק בסעיף 30 א (י) לחוק התקשורת וזאת בגין קבלת דברי דוא"ל אשר מהווים
8 דברי פרסומת כמשמעות מונח זה בחוק התקשורת.
9
10 17. החוק קובע ברירת מחדל שלפיה חל איסור על "המפרסם" לשלוח "דבר פרסומת" לנמען,
11 מבלי לקבל לכך "הסכמה מפורשת מראש של הנמען בכתב, לרבות בהודעה אלקטרונית
12 או בשיחה מוקלטת" (סעיף 30 א (ב) לחוק התקשורת).
13
14 18. החוק מקנה לנמען את הזכות, גם לאחר שנתן הסכמתו לקבלת דברי פרסומת, להודיע בכל
15 עת על ביטול ההסכמה על ידי משלוח "הודעת סירוב", ובמקרה כזה ישוב האיסור דבר
16 פרסומת כמפורט בסעיף 30 א (ד)(1) לחוק התקשורת.
17
18 19. בית משפט קמא סבר כי סעיף 30א(י)(1), בהתקיימות עילה לפסיקת פיצוי לפי חוק
19 התקשורת, אינו מחויב לפסוק פיצוי ויש לו שיקול דעת האם לעשות כן, ולראיה הביטוי
20 "רשאי" המופיעה בסעיף זה. בית משפט קמא הפנה לפסיקה הקובעת כי במקרה זה אין
21 חובה על בית המשפט לפסוק פיצוי, כמפורט בסעיף 9 לפסק דינו, הכולל הפנייה לרת"ק
22 (ת"א) 33695-07-18 זיו אנג'ל נ' מ. א. ג. פרויקטים ויזמות בע"מ, בגדרו אכן נקבע שמלשון
23 סעיף 30 א (י)(1) כי המחוקק לא חייב את בית המשפט בפסיקת פיצוי אלא הותיר זאת
24 לשיקול דעתו של בית המשפט.
25
26 קריאה יותר זהירה של פסק דין הנ"ל, ע"י בית משפט קמא, הייתה מובילה אותו להבחין
27 שסעיף 9(ב) לאותו פסק דין, מלמד שבית המשפט שם, חזר על קביעות קודמות שהוראת
28 סעיף 30 א (י)(1) אינו מחייב את בית המשפט לפסוק פיצוי ובתוך כך העיר בית משפט שם
29 כי על קביעה זו עומדת בקשת רשות ערעור בבית המשפט העליון שמספרה 7064/17,
30 שבגדרה בית המשפט העליון דחה את הגישה שפורטה במסגרת רת"ק 33695-07-18, עליה
31 ביסס, בית משפט קמא, את הכרעתו.
32
33 20. ביום 11/2/18 ניתן פסק דין ברע"א 7064/17 ערד נ' מנקס אונליין טרייד אין בע"מ
34 במסגרתו (פסקאות 26-27 בפסק הדין) בית המשפט העליון התייחס לאפשרות של שלילה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 20-07-18036 לב נ' דיצי

1 מוחלטת של פיצויים מתובע שהוכיח קיומה של עוולה קבע בית המשפט העליון בפסק דין
2 את הדברים הבאים :

3
4 "מקום שהחוק אינו דורש הוכחת נזק (וממילא גם לא הוכחת קשר סיבתי) לשם פסיקת
5 פיצויים, עולה השאלה האם רשאי בית המשפט לשלול לחלוטין פיצויים מהתובע
6 שהוכיח את תביעתו, והאם השיקולים עליהם ביסס בית המשפט בענייננו את החלטתו
7 לדחות את התביעה ולא לפסוק פיצויים למערער, בדין יסודם? לכך נפנה כעת.
8 בפסק דינו הניח בית המשפט כי יש בידו סמכות שלא לפסוק כלל פיצוי גם במקרה בו
9 נקבע כי הופרו הוראות חוק התקשורת. אכן החוק קובע כי "רשאי בית המשפט לפסוק
10 בשל הפרה זו פיצויים שאינם תלויים בנזק" (סעיף 30א(י1)), ולכאורה משתמע מכך כי
11 רשאי הוא ממילא גם שלא לפסוק פיצויים כאלה כלל. ברם, בהעדר צורך בהוכחת נזק
12 קשה לחשוב על נסיבות העשויות להצדיק שלילה מוחלטת של פיצויים. תוצאה כזו
13 לכאורה אינה הולמת את תכליתו של החוק להעניק פיצוי לנפגע הודעת ספאם ללא צורך
14 בהוכחת נזק כדי ליצור הרתעה אפקטיבית כלפי שולחי הודעות ספאם. תוצאה כזו גם
15 אינה מתיישבת עם ההלכה לפיה על בתי המשפט להתייחס לרף העליון של הפיצויים
16 שקבע המחוקק (1000 ₪) כנקודת מוצא בקביעת גובה הפיצוי, ממנה ניתן לסטות במקרים
17 מתאימים (ענין גלסברג, פסקה י"ב). המשמעות של הלכה זו היא, כי מי שהוכיח את
18 תביעתו זכאי, כנקודת מוצא, לפיצוי בשיעור הקבוע בחוק, בכפוף לשיקול דעת בית
19 המשפט להפחית משיעור זה בהתאם לשיקולים הקבועים בחוק או שיקולים אחרים
20 בדומה לאלה המגשימים את תכלית החוק".

21
22 21. בית משפט העליון חזר והדגיש כי בהיעדר צורך להוכחת נזק קשה לחשוב על נסיבות
23 העשויות להצדיק שלילה מוחלטת של הפיצויים וכי מי שהוכיח את תביעתו, זכאי כנקודת
24 מוצא, לפיצוי בשיעור הקבוע בחוק ובכפוף לשיקול דעת בית משפט להפחית משיעור זה.

25
26 22. חזרתי ועיינתי בפסק דינו של בית משפט קמא ואכן, המבקש צודק בטיעונו ביחס לעובדה
27 כי השיקולים שפורטו על ידי בית משפט קמא הם שיקולים המנויים בסעיף 30 א (י3),
28 הם שיקולים לפסיקת שיעור הפיצוי ולא לשלילתו וכל נימוקי בית משפט קמא מבוססים
29 על אותם שיקולים המפורטים בסעיף זה, ואינם מובילים לדחיית התביעה לחלוטין, אלא
30 מעצבים את שיקול דעת בית המשפט בסטייה מהסכום המקסימלי שניתן לפסוק ברף
31 העליון בפסיקת הפיצוי, אך אין בהם כדי להוביל לדחיית התביעה לחלוטין. פסק דינו של
32 בית משפט קמא שזור לאורכו ולרוחבו בפירוט השיקולים, שהם השיקולים המנויים בסעיף
33 30 א (י3) ולכן, נקלע בית משפט קמא לטעות שמחייבת התערבות בית משפט זה.
34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 18036-07-20 לב נ' דיצי

23. זאת ועוד, השיקולים שצוינו על ידי בית משפט קמא אינם שיקולים המצדיקים שלילה מוחלטת של פיצויים, וכאמור, הם בלב ליבו של שיקול הדעת בקביעת סכום הפיצוי ו/או שיעור ההפחתה מהרף העליון של הפיצויים שיש לפסוק.
24. לאחר ששקלתי בין היתר את השיקולים שהפעיל בית משפט קמא המקובלים עליי, בנסיבות המיוחדות של התיק, במסגרת האכסניה המתאימה (קביעת שיעור הפיצוי) מצאתי כי יש לפסוק בגין כל הודעת דואר סך של 200 ₪ ובסך עבור 4 הודעות, יש לפסוק למבקש 800 ₪ כפיצוי על פי הוראות הדין.
25. באשר לשכר טרחתו של עורך הדין התובע יפים דבריו של כב' השופט פוגלמן בהלכת חזני-רע"א 1954/14 אילן חזני נ' שמעון הנגבי, פסקה 10:
- "הרי שתכליתיה המיוחדות של תביעה לפי חוק הספאם מוליכות למסקנה כי יש לפסוק שכר טרחה והוצאות בסכום שבמכלול יהפוך את הגשתה לכדאית. לשון אחר: סכום שכר הטרחה וההוצאות שייפסק בתביעה כזו קשור בקשר הדוק בסכום שייפסק כפיצוי בגין הפרות, ויש לראות בהם מכלול אחד (ובלבד שלא ייפסק לתובע סכום גבוה מזה שסביר ומידתי להוציא לשם ניהול ההליך)". (ראה: פסקה 10 להלכת חזני).
- אי לכך, הנני מוצא לחייב את המשיבה בתשלום הוצאות משפט בסך של 500 ₪.
26. הסכומים ישולמו תוך 30 ימים מהיום.
- ניתנה היום, כ"ו תשרי תשפ"א, 14 אוקטובר 2020, בהעדר הצדדים.

מאזן דאוד, שופט

